

תערוכת בנות פרים ה־34 של "און" כחלק מהניסוי הבינלאומי עם פרים מ־4 ארצות

משה הימן, "און"

בנותיהם של 3 עד 5 פרים. רוב הפרות היו מעמק בית שאן ועמק הירדן, כי שם עונת ההמלטה מרוכזת ומוקדמת (ספטמבר-נובמבר) ולכן מצאנו שם את רוב בנות הניסוי שכבר המליטו בפעם השנייה.

בהתכנסות בסככה הגדולה, שהיתה מלאה מפה לפה, בירך את הבאים מנהל אגודת "און" הח' אשר בן־צבי, והזמין לבמה את מזכיר ה.מ.ב. הח' אביק ריכב. זה בירך בשם ההתאחדות ועמד על חשיבות הטיפוח של מבנה הגוף והעטין של הפרה הישראלית ובמיוחד לאחר שהגענו להשגים גדולים בתנובת החלב ואנו עומדים בתחרות קשה בייצוא. אביק מסר גם על מפגשים מקצועיים באירופה, משם הוא חזר רק

התצוגה ה־34 של בנות פרים התקיימה ביום שלישי, 26 בנובמבר. ביום סגריר וגשום, התאסף ציבור שיא של מבקרים לחזות בבנות פרים מהמפורסמים ביותר בעולם, ולהתרשם מהקווים ההולשטייניים והפריזיים הארציים השונים. אלה בעלי הרמה הגבוהה מבין 10 הארצות שהשתתפו בניסוי הבינלאומי הגדול שהתקיים במשך 10 שנים בפולין, תחת הגושפנקה של אירגון החקלאות הבינלאומי (F.A.O.) של האו"ם.

רפתני הקיבוצים באו **למרות** הגשם בהמוניהם ובוקרי המושבים באו **בגלל** הגשם במספרים גדולים במיוחד.

מגרשי התערוכה והסככות, מגרש החניה החדש, דרך הגישה לרמפה והשביל להובלת הפרות כוסו ויושרו. הרבה עמל וכסף הושקעו בהכנת התערוכה ומבניה וגם הפריה הוכנה כראוי לקבלת המבקרים שפקדו אותה בהמוניהם. כל הפרות שהובאו על ידי 8 מכוניות משא שלוו על ידי מזריעים, הגיעו בזמן והיו קשורות במקומותיהן אפילו מוקדם מהמתוכנן. משקים אחדים שלחו את פרותיהם מסופרות ונקיות למופת. לציון מיוחד בזה זכו אפיקים ויפעת ואת הפרס על הכנת הפרות קיבל כפר רופין אשר שלחו צוות של 4 אנשים מוקדם מאד לשטח התערוכה כדי לנקות ולהכין את הפרות. לעומת זאת, היו משקים שלא טרחו כלל לרחוץ את נציגיהן אשר הגיעו בצורה מבישה ממש (בפעם הבאה נציין אותם בשם).

הרבה מעל 1000 מבקרים באו ונרשמו בכניסה על ידי עובדות המח' הסטטיסטית. הם קיבלו קטלוג ובו הסבר קצר על מטרת התצוגה, סיכומי מבחן תחלובה ראשונה לפי קבוצות ארץ מוצא הפרים, וכן נתונים לכל פרה כגון גיל, תאריך ההמלטה האחרונה, שם האב וההפרש שלה מהעדר בתחלובתה הראשונה. כל ארץ מוצא של הפרים, היתה מיוצגת על ידי 15 פרות,

"און" – עטינים יפים בתצוגת "און"

יומיים קודם לכן. אחרי כן נתן משה הימן את הרקע המקצועי לתערוכה בדבריו דלהלן:

תערוכה זו היא אירוע מיוחד שדוגמתו לא התקיים בעולם. לאחר שלא יכולנו לקיים תצוגה ביוני, עשינו מאמץ מיוחד להציג בכל זאת תוצאות של הניסוי הבינלאומי שאנו מבצעים בישראל ביזמתו של פרופ' ראובן בר-ענן. משתתפים בניסוי 5 ארצות שהיו הראשונות בנסיון הבין-לאומי בפולין. הפעם הנסיון נעשה לא עם זרמת פרים צעירים של שנתון אחד כמו בפולין אלא בזרמת פרים נבחרים. כל ארץ בחרה בעצמה 5 הטובים ביותר ונדבה 2000 מנות לניסוי, 400 מכל אחד.

פירסמנו תוצאות על ההתעברות מזרמות אלה ועל אופן ההמלטה ותמותת הולדות שהפרים האלה גורמים. כעת בידנו תוצאות התנובה הראשונה של 1571 מבכירות הניסוי, כ-300 מכל ארץ. ריכוז התוצאות מוגש בטבלה בקטלוג. בולטת מהן העובדה שהטיפוח בישראל הגיע למקום הראשון בעולם בחלב וכמות שומן; לעומת זה, באחוז שומן, שלגביו קיימת קורלציה שלילית לתנובות החלב, ישראל הנמוכה. לגבי ההפרש בק"ג חלב ושומן ישראל הראשונה וניו-זילנד האחרונה. ההפרש ביניהן הוא 1500 ק"ג חלב, 32 ק"ג שומן לטובת ישראל ורק 0.15% שומן לטובת ניו-זילנד.

במבנה הגוף יש לציין שבנות הפרים הניו-זילנדיים קטנות, העטינים של בנות הפריב האמריקאיים שבניסוי בממוצע לא יותר יפיב מאשר הממוצע בארץ, בולט שרכשנו מארה"ב את מיקום הפטמות הרחב מדי, העטין הפתוח אשר בולט אפילו בסיכום השיפוט של בנור פורד. מחוסר מקום לא יכולנו להביא גם קבוצת בנות הפרים הישראליות שבניסוי, אבל כל אחת מכיר את בנות פרחת, עמיר, גיוס ושפן בעדו שלו. הפרים שבחברת האמריקאית היו כבו בשימוש אצלנו כאבות לפרים בעבר, פורד אדמירל, סטרים, להדל. פורד המרשיני שבתערוכה, מבחנו בחלב הוא המקום הרביעי אחרי 3 ישראלים ובחמ"מ הוא רק במקום השמיני, כי הוא השלילי ביותר באחוז השומן (-0.07%).

בין הפרים הקנדיים לא מצטיינים בניסוי 2 מהמפורסמים, סטרלייט ושיך שהם אמנם פרים מהדור הקודם, אלא הפר ברנט. מבנה הגוף של בנותיו קנדי טיפוסי, עם עטינים יפים צמודים וסימטריים, כמו גם של לסטר. בחלב ובשומן משתווה ברנט לאחרון הישראלים – חשמן. השוודים, כפי שמתגלה בניסוי, משתווים בייצור לקנדים. הפרות יותר רחבות בעכו מההולשטייניות ועדיין רואים את הפטמות הגדולות והעבות שהכרנו אצל השוודים לפני 20 שנה. הפר המצטיין ביניהם הוא פקס, אביו של פדיון שלנו.

לניו-זילנדיות יש עטינים די יפים, רגליים חלשות, כפופות ומבנן מזכיר את הגזע ג'רוי – הן קטנות ועדינות. חבל שלרפתנים שלנו לא היתה סבלנות לחכות לתחלובות נוספות והוציאו כל כך הרבה מהן; זה חומר גנטי זר, שונה ואפשר להכניס דרכו קצת גנים של שומן לעדר שלנו. נוסף ל-4 קבוצות ריכוזו 2 קבוצות מבכירות בנות פרים צעירים של "און" הנראים מבטיחים: "לייזר" בן לבלר והעתודה הרקורדית ארזה בת שמאי מיזרעאל שהוצגה כאן לפני שנתיים. בנות לייזר גדולות ויפות גוף, העטינים גדולים מדי, קצת פתוחים ולא מספיק מחוברים. הפר הצעיר השני הוא "גשש" בן גוזל של "השרות" ובת שלח מרגבים, פרות נחמדות, לא גדולות עם עטינים די יפים.

לצערנו, בקטלוג חסרים אצל מספר פרות ההפרש מהעדר. למרות שהן המליטו כבר פעם נוספת. לפני חודש ויותר, עדיין אין בידי המשק סיכום התחלובה הקודמת מהמחשב המרכזי. הגורם לאיחורים הוא ריכוז החומר במחשבים האזוריים או שליחת החומר רק בסוף כל חודש על ידי המשק. לתיקון הדבר יש להחליט להעביר את נתוני הביקורת הישר אחרי ביצועה על ידי מבקר החלב למרכז, ואז יגיעו הסיכומים בזמן לקבלת החלטות. הציבור הזמן גם לראות בנים של פרי הניסוי שרוכזו בסככה הראשונה במכון – בנים של פרים ניו-זילנדיים, קנדיים ואמריקאיים.

בהמשך נתן ראובן בר-ענן הסבר על הכוונות והמטרות ביזום הניסוי על מסקנותיו הראשונות.

11 מבנות 2 הפרים הצעירים "לייזר" ו"גשש",
קיבלה את הפרס המבכירה 1254 מקיבוץ
המעפיל.

12 את הפרס לנקיון והכנת הפרות קיבלו
רפתני כפר רופין.

נצטט רבים מהבוקרים שאמרו: "לא נפריו אם
נאמר, שתערוכה זו היתה מאורע מקצועי
מרשים ובעל חשיבות לציבורנו להערכת היש
בעדרינו מהבחינה הטיפוחית הן בייצור והן
במבנה הגוף והעטיין".

חולקו הפרסים עבור הפרה היפה והמאפיינת
את הטיפוס של הארץ המסויימת. את הפרסים
קיבלו:

13 מבנות פרי ארה"ב: הפרה 3807 בת פורד
מאפיקים.

14 מבנות פרי קנדה: הפרה 4547 בת לסטר
מדגניה ב'.

15 מבנות פרי ניוזילנד: הפרה 2958 בת מהנה
מעין הנציב.

16 מבנות פרי שוודיה: הפרה 354 בת פרקט
משדה אליהו.

שחם מינרלים בע"מ

מפעל ליצור מינרלים
ותוספות הזנה
לתערובות לבעלי חיים

למכוני תערוכת ומרכזי מזון

בקרנית מלח סידנית להזנת בקר וצאן
בקרנית 30 — 30% מלח, 70% סידן
בקרנית 50 — 50% מלח, 50% סידן

סידנית משופרת להזנת בקר וצאן

בצפון: י. אשכול, מושב רמות, 067-83710
מרכז ודרום: חברת רודן, טל. 03-700080

אשקלון, רח' צה"ל, טל. 051-22357
משרד ומען למכתבים: גבעת עדה 37808
טל. 083-88270, 88698

דיוק

**ציוד למכוני חליבה
לקו נמוך
לרפת ולדיר
אוטומציה מושלמת.**

דיוק ציוד חליבה

קיבוץ מחניים ד.ג. חבל כורזים

טל. 067-37115 המסגר 45 חל-אביב

טל. 03-336951/2

טל.קס: DIUK I.L. 32394